

บทคัดย่อ

แม้หน่วยงานทางปกครองทุกหน่วยงานจะมีภารกิจหลักเดียวกัน คือการปฏิบัติหน้าที่เพื่อรัฐ แต่ด้วยความแตกต่างกันในเรื่องอำนาจหน้าที่ สถานะขององค์กร และความสัมพันธ์ที่มีต่อกันระหว่างหน่วยงานทางปกครอง จึงอาจเกิดข้อพิพาทในการปฏิบัติหน้าที่ระหว่างหน่วยงานทางปกครองกันเองได้ และเมื่อเกิดข้อพิพาทดังกล่าวแล้ว สิ่งสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการ คือการยุติหรือแก้ไขข้อพิพาทนั้น ซึ่งการยุติหรือแก้ไขข้อพิพาทดังกล่าวอาจทำได้โดยยุติหรือแก้ไขภายในฝ่ายปกครอง หรือการนำข้อพิพาทดังกล่าวฟ้องเป็นคดีต่อศาลปกครอง วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมุ่งการศึกษาเกี่ยวกับการฟ้องคดีปกครองระหว่างหน่วยงานทางปกครองว่า ข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานทางปกครองด้วยกันกรณีใดบ้างที่เป็นคดีปกครองอันทำให้หน่วยงานทางปกครองสามารถนำข้อพิพาทฟ้องเป็นคดีต่อศาลปกครองได้ และกรณีใดบ้างที่ไม่ควรใช้สิทธิทางศาล แต่ควรยุติหรือแก้ไขกันเองภายในฝ่ายปกครอง

ทั้งนี้ การศึกษาวิจัยของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารเป็นหลัก โดยทำการค้นคว้าเปรียบเทียบบทฤษฎีทางกฎหมายและแนวทางการพิจารณาเรื่องการฟ้องคดีปกครองระหว่างหน่วยงานทางปกครองของไทยและต่างประเทศ เพื่อนำมาวิเคราะห์กับคำวินิจฉัยของศาลปกครองไทยที่ได้เคยพิจารณาพิพากษาคดีพิพาทที่เกิดขึ้นระหว่างหน่วยงานทางปกครองด้วยกันเองที่ผ่านมา ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานทางปกครองในราชการบริหารส่วนกลางด้วยกัน ถือเป็นข้อขัดแย้งในทางอำนาจหน้าที่ (Kompetenzkonflikt) จึงไม่ควรให้หน่วยงานทางปกครองนำข้อพิพาทที่เกิดขึ้นดังกล่าวมาฟ้องต่อศาลปกครองได้ แต่ควรให้มีการยุติข้อพิพาทกันเองภายในฝ่ายปกครองนั้น ส่วนข้อพิพาทที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่แทนราชการส่วนกลางตามกฎหมาย ฟ้องคดีโต้แย้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ก็ไม่สามารถใช้สิทธิทางศาลได้เช่นเดียวกัน แต่หากเป็นกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฟ้องคดีเพื่อโต้แย้งการใช้อำนาจกำกับดูแลของราชการส่วนกลางที่มีเหนือตนสามารถกระทำได้นอกจากนี้ ข้อพิพาทเกี่ยวกับการเรียกค่าเสียหายอันเกิดจากมูลละเมิดระหว่างหน่วยงานทางปกครองด้วยกัน ต้องเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการยุติข้อพิพาททางปกครองระหว่างหน่วยงานทางปกครอง ที่กำหนดห้ามมิให้หน่วยงานทางปกครองฟ้องคดีต่อศาลปกครอง อย่างไรก็ตาม หากเป็นกรณีที่หน่วยงานทางปกครองผู้เสียหายฟ้องเรียกค่าเสียหายจากหน่วยงานทางปกครองต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้กระทำละเมิด กรณีดังกล่าว

สมควรให้มีการฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ เพราะโดยแท้จริงแล้วข้อพิพาทที่เกิดขึ้นเป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานทางปกครองกับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานทางปกครอง ซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ต้องใช้สิทธิฟ้องหน่วยงานทางปกครองต้นสังกัดเท่านั้น ทั้งนี้ ข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานทางปกครองที่จะต้องใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลนั้น ศาลปกครองจะต้องพิจารณาประเด็นเกี่ยวกับอำนาจศาลและเงื่อนไขในการฟ้องคดี ก่อนจะมีคำสั่งรับคำฟ้องไว้พิจารณาพิพากษาต่อไปด้วย